

Odmev
v
temi

FRANCINE
RIVERS

ODMEV
V TEMI

Francine Rivers

DRUŽINA
Ljubljana 2025

Francine Rivers
ODMEV V TEMI

Naslov izvirnika:

An Echo in the Darkness

Copyright © 1994, 2002 by Francine Rivers. All rights reserved.

Published by arrangement with Browne & Miller Literary Associates, LLC.

© Francine Rivers, 1994, 2002. Vse pravice pridržane.

Izdano v sodelovanju z Browne & Miller Literary Associates, LLC.

© za slovensko izdajo Družina d. o. o., 2023

Izdaja: prva

Prevod: Andrej Turk

Urednica: Lara Gea Vurnik Navinšek

Jezikovni pregled: Matic Pavlič

Korekturno branje: Lejla Križanič Krk

Grafična priprava: Stanislav Oražem

Ilustracija na naslovnici: Robert Papp

Izdala in založila: Družina d. o. o.

Za založbo: Tone Rode

Tiskano v Sloveniji

Tiskano po naročilu

Ljubljana 2025

Vse informacije o knjigah založbe Družina najdete na spletni strani:

www.druzina.si

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.111(73)-311.6

RIVERS, Francine

Odmev v temi / Francine Rivers ; [prevod Andrej Turk]. - 1.
izd. - Ljubljana : Družina, 2025

ISBN 978-961-04-1201-4 (trda vezava)

ISBN 978-961-04-1196-3 (broš.)

COBISS.SI-ID 237120003

POSVETILO

*Knjigo posvečam
PEGGY LYNCH in LYNN MOFFETT,
dragima prijateljicama in soborkama v molitvi.*

UVOD

Aleksander Demoked Amandin je stal pred Vrati smrti in čakal na priložnost, da pride do novih življenjskih spoznanj. Nikoli ni užival v igrah, zato je nerad prišel. Vendar ga je zdaj to, čemur je bil priča, spremenilo in pretreslo do obisti. Gledal je padlo dekle in občutil nerazložljivo zmagoslavje.

Brezumna krvoločnost množice ga je od nekaj navdajala s tesnobo. Ko je na obrazih v množici opazil skoraj bolešno naslado, se je Aleksander spomnil očetovih besed, da se nekateri sproščajo in zabavajo ob opazovanju nasilja nad drugimi. Tako je bilo v Rimu, Korintu in tukaj, v Efezu. Morda so bili tisti, ki so se naslajali nad trpljenjem drugih, bogovom hvaležni, da se ni bilo treba njim soočati z levi in izurjenimi gladiatorji ali drugimi, še bolj grotesknimi in nespodobnimi načini smrti.

Zdelo se mu je, da so tisoči našli očiščenje v prelivanju krvi drugih in da so se s sprejemanjem takega »načrtnega« kaosa poskušali obvarovati pred naraščajočim kaosom vse bolj pokvarjenega in samovoljnega sveta. Nihče od njih pa ni opazil, da smrad po krvi ni nič slabotnejši od smradu s poželenjem in strahom prežetega zraka, ki so ga vdihavali.

Amandin se je z rokami držal za železno rešetko in skozi njo opazoval mlado žensko, ki je mirno in nenavadno veselo sledila drugim žrtvam, ki so odhajale v smrt pred njo. Na njej je bilo nekaj tako ne-

navadnega in neopisljivega, da od nje ni mogel odtrgati pogleda. Nato je še zapela in v zraku je zazvenel njen nežni glas.

A to milo petje je trajalo le hip, ker je množica takoj skočila na noge in ga z vpitjem preglasila. Ona pa je še naprej mirno korakala po mivki, naravnost proti Aleksandru, ki mu je ob vsakem njenem koraku srce močnejše razbijalo. Čeprav je bila dokaj preproste zunanjosti, je izžarevala svetlobo, ki jo je obdajala. Ali pa je bil to le sad njegove domišljije? Ko je nanjo skočila levinja, je bolečino začutil tudi Aleksander.

Za njeno telo, ki je ležalo na tleh, sta se začeli bojevati dve levinji. Zdrznil se je ob pogledu na prvo, ki je dekletu zasadila zobe v stegno in jo začela vleči stran. Na prvo levinjo je skočila druga. Začeli sta se valjati po mivki in gristi druga drugo.

Skozi železna vrata je pritekla deklica v raztrgani, umazani tuniki in vpila od groze. Aleksander je s stisnjenimi zobmi gledal presunljiv prizor. Dekličino mamo, ki je poskušala hčerko zaščititi, je raztrgala levinja z biserno ovratnico. Aleksandrove roke so nemočno grabile železno rešetko, ko je druga levinja stekla za otrokom. »Beži, deklica, beži!«

Pogled na toliko trpljenja in smrti ga je pretresel in navdajal z gnusom. S čelom je pritiskal na rešetko, medtem ko mu je srce razbijalo.

Aleksander je poznal vse argumente zagovornikov iger. »Tekmovalci« v areni so bili zanje zločinci, ki so si zaslužili smrt. In zdaj je v njej gledal pripadnike vere, ki naj bi spodbujala strmoglavljenje Rima. In vendar si ni mogel kaj, da se ne bi vprašal, ali si družba, ki je klala nebojlene otroke, ne zasluži propada.

Ob dekličinih krikih so se Aleksandru ježili lasje. Zato je bil skoraj hvaležen levinji, ko ji je pregriznila drobno grlo in je vpitje prenehalo. Ko je od olajšanja izpustil sapo, ki jo je nevede zadrževal, je za seboj zaslišal stražarjev sadistični posmeh.

»Te malčice je komaj za dober grizljaj.«

Aleksandrova čeljustna mišica je trznila. Čeprav bi si pred krvooločnimi prizori rad zatisnil oči, tega ni storil, ker ga je stražar opazoval s svojimi hladnimi, temnimi očmi, ki so se svetlikale skozi vizir

pološčne čelade. Ni mu hotel pokazati svoje slabosti, ker bi ga ta preziral. Če je hotel postati zdravnik, je moral premagati svojo občutljivost in odpor do nasilja. Na to ga je pogosto opozarjal tudi njegov učitelj Flegon.

»Če hočeš biti pri svojem delu uspešen, moraš v sebi zatreti nežna čustva!« mu je ukazoval s prezirljivim tonom. »Navsezadnje je soočanje s smrtjo del zdravniškega poklica.«

Aleksander je moral staremu učitelju dati prav. Vedel je, da brez obiskovanja iger ne bi imel priložnosti za spoznavanje človeške anatomije. S preučevanjem risb in spisov si je lahko pridobil le omejeno znanje, medtem ko se je z rezanjem živih teles naučil veliko več. Čeprav je stari Flegon dobro vedel, da se učencu taka praksa upira, je bil glede tega neizprosen.

Ujel ga je v logično zanko: »Praviš, da bi bil rad zdravnik? Potem pa mi, dragi učenec, razloži, kako lahko zdravnik operira, ne da bi poznal človeško anatomijo iz prve roke? Diagrami in risbe niso isto kot delo na človeku. Bodi hvaležen, da ti igre ponujajo priložnost za to!«

Hvaležnost?! Aleksander je zmajeval z glavo ob prizorih ljudi, ki so v grozi in bolečinah drug za drugim umirali v areni, dokler ni njihovega presunljivega vpitja zamenjalo nekoliko tišje hropenje zveri, ki so jih žrle. »Ne, tega občutka na igrah nikoli ne bom poznal!«

Zaslišal je vedno močnejše hrumenje množice, ki je zvenelo še bolj grozljivo od levjega. Aleksander je v njem takoj prepoznal izraz naraščajočega nezadovoljstva med gledalci, ki so se pritoževali nad nedejavnostjo zveri. Zahtevali so, naj jih hranijo v njihovih temačnih kletkah, namesto da publiko dolgočasijo s svojimi neskončnimi poje-dinami. Negodovanje je zajelo tribune kakor požar leseno hišo.

Upravitelj iger je opozorilo takoj upošteval.

V areno je poslal oborožene krotilce, ki naj bi zveri odgnale nazaj v kletke. Ko so te zaslišale, da so se vrata odprla, in so krotilce zagledale, so svoje kremplje zasadile globoko v tla. Aleksander je molil k Marsu in Asklepiju, da bi krotilci pohiteli in bi vsaj v eni od žrtev ostala iskri-ca življenja. Drugače bi moral počakati na naslednjo priložnost.

Dramatično ločevanje zveri od njihovega plena Aleksandra ni zanimalo. Z očmi je prečesaval peščena tla v areni in med okrvavlje-

nimi žrtvami iskal znamenja življenja. Imel je vedno manj upanja, da je kdo preživel, dokler se mu ni pogled ponovno ustavil pri mladi ženski.

V njeni bližini ni bilo nobenega leva, kar ni bilo nič nenavadnega, saj je ležala daleč od krotilcev, ki so gnali zveri proti vratom. Zazdelo se mu je, da je opazil nekakšno migljanje. Z dlanjo si je zasenčil oči proti bleščočemu soncu in napel oči. Da, njeni prsti so se premikali!

»Poglej tja, v sredino arene!« je zaklical stražarju. Ta pa je odvrnil: »Tista je bila napadena prva in je zagotovo že mrtva.«

»Vseeno bi jo rad pregledal,« je vztrajal zdravnik.

»Po želji,« je rekel stražar in dvakrat kratko in ostro zažvižgal na prste. To je bilo dogovorjeno znamenje za pokončevalca, ki je v kostumu ptiča Harona poplesoval med mrtvimi. Aleksander ga je s tesnobo opazoval, ko se je sklonil nad ležečim dekletom s svojim kljunom. Medtem ko je iskal znamenja življenja, je teatralno krilil s svojo gorjačo po zraku, da bi z njo pokončal dekle, če bi bila še živa. Ker pa se mu je očitno zdelo, da je že mrtva, jo je grobo zgrabil za roko in začel vleči proti Vratom smrti.

V tistem trenutku je levinja, ki je grizla nekega otroka, jezna skočila proti krotilcu, ki jo je hotel odgnati proti predoru. Krvi željna množica je skočila na noge in se začela dreti. Krotilec se je za las izmaknil napadu razjarjene levinje, jo z bičem odgnal od njenega plena in usmeril proti predoru s kletko.

Stražar je izkoristil trenutek nepozornosti zveri, na široko odprl Vrata smrti in zaklical Haronu, naj pohiti. Ko je dekle privlekel v predor, je stražar tlesknil s prsti. Pritekla sta sužnja, jo naglo prijela za roke in noge in odnesla v slabo osvetljen hodnik, kjer sta jo grobo vrgla na umazano, okrvavljeno mizo. Aleksander je sužnja jezno oštel in odgnal, prepričan, da sta jo s svojim grobim ravnanjem pokončala.

Tedaj ga je eden od stražarjev trdno prijel za roko: »Šest sestercev, pa jo lahko razrežeš!«

»Se ti to ne zdi malo predrago?«

»Za Flegonovega učenca že ne. Tvoja mošnja je očitno polna zlatnikov, če si lahko privoščiš študij pri njem.« Stražar se je zarežal in iztegnil dlan.

»Se pa zelo hitro prazni!« je nejevoljno odvrnil Aleksander in odvil mošnjo, ki mu je visela za pasom. Ker ni vedel, koliko časa je dekletu še ostalo, ni želel izgubljati časa z barantanjem za nekaj kovancev. Stražar je vzel podkupnino in se umaknil od dekleta. Tri kovance je pridržal za Harona.

Aleksander se je posvetil dekletu. Njen obraz je bil razbrazdan od krempljev in natrt z mivko, njena tunika pa prepojena s krvjo. Bal se je, da je že izkravela. Ko pa se je sklonil in približal uho njenim ustnicam, je presenečeno zaznal rahel in topel dih življenja. Ni mu ostalo veliko časa za delo.

Z brisačo si je obrisal roke in svojima sužnjema ukazal: »Premaknita jo tja, stran od hrupa. Nežno!« Sužnja sta to poslušno naredila. Ob njem je stal Flegonov suženj Troj in ga opazoval. Aleksander je stisnil ustnice.

Občudoval je Trojeve sposobnosti, ne pa tudi njegove hladnosti.

Nato je znova tlesknil s prsti in sužnju ukazal, naj mu prinese baklo. Ko mu je ta baklo izročil, jo je Aleksander dvignil nad dekle, ki je ležalo na mizi v temačnem hodniku.

Edini razlog, zaradi katerega je prišel na igre in jih prenašal, je bil, da bi na trebuhu zarezal v kožo, razmaknil trebušne mišice in preučil notranje organe. Odprl je svojo usnjeno torbo s kirurškimi instrumenti in iz nje izvlekel tanek, kot britev oster skalpel.

Roka se mu je začela potiti in, kar je še huje, tresti. Znoj se je pojavil tudi na njegovem čelu. Aleksander, ki je občutil Trojev kritični pogled, je moral ukrepati hitro in se čim več naučiti v nekaj kratkih minutah, ki jih je imel na voljo, preden bi ženska umrla zaradi svojih ran ali njegovega posega.

Molče je preklinjal rimski zakon, ki je prepovedoval seciranje mrtvih in ga primoral k temu gnusnemu početju. A kako naj drugače nadrobno spozna človeško anatomijo in si pridobi veščine, potrebne za reševanje življenj?

Brisal si je znojno čelo in si očital svojo preobčutljivost.

Troj je tiho rekel: »Saj ne bo ničesar čutila.«

Aleksander je s stisnjenimi zobmi previdno prerezal dekletovo okrvavljeno tuniko, jo razmaknil in si začel strokovno ogledovati raz-

galjeno telo, ki je bilo od prsi do dimelj prekrito s temnimi modricami in ranami. Z olajšanjem je ugotovil, da so samo površinske.

Za hip je z nje umaknil oči in sužnju naročil, naj približa baklo njeni glavi, na kateri so bile globoke rane od lasne linije do brade. Sklonil se je k njim in jih preučil. Tudi na vratu je imela vreznino, ki je le malo zgrešila glavno veno. Ko se je s pogledom počasi premikal navzdol, je opazil globoke vbodne rane na njeni desni podlakti. Tudi kosti so bile zlomljene. Še hujše rane pa so bile na stegnu, kamor je levinja zasadila svoje zobe in jo poskušala odvreči. Aleksandrovi zenici sta se razširili ob spoznanju, da bi dekle izkrvavelo do smrti, če ne bi ran zamašila mivka in ustavila krvavitev.

Aleksander se je odmaknil od nje. Z enim samim hitrim in natančnim rezom bi jo lahko začel preučevati – in jo obenem ubil!

Ko je opazoval dviganje in spuščanje njenega prsnega koša in čutil njen slabotni utrip v grlu, mu je postalo slabo. S čela mu je kapljalo znoj in srce mu je močno razbijalo.

Troj ga je znova spodbudil: »Saj ne bo ničesar čutila, moj gospod. Ni pri zavesti.«

»To vidim tudi sam!« je ostro odvrnil Aleksander in sužnja grdo pogledal. Pristopil je bližje in ji na trebuh nastavil nož. Dan prej je rezal nekega gladiatorja in se v nekaj minutah naučil več o človeški anatomiji kot na večurnih predavanjih. K sreči umirajoči ni nikoli več odprl oči. Toda njegove rane so bile veliko hujše od njenih.

Aleksander je zaprl oči in zbiral pogum. Spomnil se je Flegonovih besed, ki mu jih je izrekel, ko ga je opazoval pri delu. Veliki zdravnik mu je med spretnim rezanjem dejal: »Delati moraš hitro. Takole. Ko ti pridejo v roke, so že skoraj mrtvi, šok pa jih lahko pokonča v trenutku. Zato ne izgublaj časa z razmišljanjem o tem, ali kaj čutijo ali ne. Kratek čas, ki ti ga naklonijo bogovi, moraš čimbolj izkoristiti. Takoj, ko se srce ustavi, pa moraš roke umakniti, da si ne nakoplješ jeze bogov in ne prekršiš rimskega prava.« Moški, ki ga je obdeloval Flegon, je živel le še nekaj minut, preden je izkrvavel na mizi, na katero je bil privezan. Njegovi kriki so še vedno odzvanjali v Aleksandrovih ušesih.

Ozrl se je na Troja, Flegonovega neprecenljivega služabnika. Dejstvo, da ga je Flegon poslal k njemu, je jasno pričevalo o tem, da si je

veliko obetal od Aleksandrove prihodnosti. Troj, ki je že večkrat asistiral Flegonu, je o medicini vedel več kot večina ranocelnikov. Bil je Egipčan, temne polti in s težkimi, priprtimi vekami, kot da bi z njimi zakrival skrivnosti svoje rase.

Aleksander si je želel, da mu Flegon ne bi izkazal tako velike »časti«.

»Povej mi, Troj, kolikokrat si že nadzoroval to opravilo?«

»Vsaj stokrat, če ne večkrat,« je rekel Egipčan in ga sumničavo pogledal: »Mar bi se mu rad izmaknil?«

»Ne.«

»Potem pa že začni. S tem, česar se boš danes naučil, boš jutri rešil druge.«

Dekle je zastokalo in se premaknilo na mizi. Troj je tlesknil s prsti in ukazal Aleksandrovima sužnjema: »Primita jo za zapestja in gležnje, da se ne bo premikala.«

Ko jo je eden od njiju prijel za zlomljeno roko, je hripavo zastokala, odprla oči in šepnila: »Ješua!«

Aleksander se je zazrl v njene temno rjave oči, polne bolečine in zmedenosti ter ostal kot vkopan. Pred seboj ni več videl le telesa, v katerega naj bi zarezal, temveč trpeče človeško bitje.

»Moj gospod,« je odločno rekel Troj. »Hitro moraš ukrepati.«

Ženska je nekaj zamomljala v neznanem jeziku in njeno telo se je sprostilo. Aleksandru je skalpel iz roke padel na tla pod kamnito mizo. Troj se je sklonil, ga pobral in mu ga izročil z besedami: »Omedlela je. Zdaj lahko delaš brez skrbi.«

Aleksander pa: »Prinesi mi vedro vode.«

»Zakaj vendar? Menda je ne nameravaš spraviti k zavesti?« je posmehljivo oporekal suženj.

Aleksander se je razjezil: »Kako si mi drzneš ugovarjati?«

Troj je zaznal oblastnost v besedah Aleksandra Demokeda Amandina, ki je bil resda le študent medicine, toda za razliko od nje-ga svoboden. Stari Egipčan se je kljub svojim izkušnjam in znanju moral sprijazniti z dejstvom, da je suženj, in si ni upal več izzivati mlajšega. Požrl je svojo jezo in ponos, naredil korak nazaj in ponižno rekel: »Opravičujem se, moj gospod, želel sem le spomniti, da je obsojena na smrt.«

»Meni pa se zdi, da so ji bogovi prizanesli.«

»Da, toda zaradi tebe, gospod. Prizanesli so ji, da bi si lahko na njej pridobili potrebno medicinsko znanje.«

»Jaz je že ne bom ubil!«

»Bodi vendar razumen! Ona je že mrtva zaradi prokonzulovega ukaza. To ne bo krivda. Nisi je ti izročil levom, ampak on.«

Aleksander je previdno vzel skalpel iz sužnjeve roke in ga spravil nazaj v usnjeno torbo.

»Če bi ji zdaj vzel življenje, bi si nakopal jezo boga, ki ji ga je ohranil. Tega pa nočem. Sam jasno vidiš, da ji rane niso poškodovale nobenega vitalnega organa.«

»Torej jo boš raje obsodil na počasno smrt zaradi okužbe?«

»Poskrbel bom, da se to ne bo zgodilo!« je odločno pribil Aleksander, ki mu je v glavi kar vršalo. Pred očmi je še vedno imel podobno dekleta, ki je hodilo po areni s pesmijo na ustih in z razprtimi rokami, kot da želi objeti nebo.

»Moramo jo spraviti od tod!«

»Se ti je mar zmešalo?!« je osuplo šepnil Troj in se obrnil, da bi preveril, ali ga je stražar slišal.

»Tukaj nimam vsega potrebnega, da bi ji oskrbel rane in naravnal roko,« je zamrmral Aleksander in s tleskanjem prstov izdal ukaz svojima sužnjema.

Troj se je ponovno spozabil. Aleksandra je čvrsto prijel za nadlaket, z očmi pokazal na stražarja in rekel s pridušenim glasom: »Tega ne smeš storiti! Če boš poskušal rešiti na smrt obsojeno jetnico, boš na isto kazen obsodil sebe in nas!«

»Potem je pa najbolje, da kar njenega boga prosimo za varstvo in pomoč! Dovolj mi je tvojih ugovorov. Odnosite jo ven, jaz pa bom zadevo razložil stražarju, ki se ga tako bojiš, in nato prišel za vami.«

Ker je Egipčan še naprej odkimaval, mu je ukazal: »Zgani se že!« Troj je spoznal, da Aleksandra ne bo mogel ustaviti, zato je dal sužnjema znamenje, naj mu pomagata odnesti dekle. Ko je to opazil stražar, je pristopil k mladeniču, ki si je z rok otiral zadnje sledove krvi, in ga ostro posvaril: »Ne smete je odnesti do tod!«

Zdravniški pripravnik je zaprl svojo torbo in se hladnokrvno zlagal, da morajo pač odnesti njeno truplo, ker je že mrtva. Da bi bil še bolj prepričljiv, je pljunil na tla in siknil: »Bila je že tako na koncu, da ni bila vredna tistih šestih sestercev, ki sem ti jih dal!«

Stražar se je cinično zarežal: »Sam si jo izbral!«

Aleksander je pogledal skozi rešetko v areno in mu natvezel, da bi mu prav prišla gladiatorja, ki sta se v areni pripravljala na dvoboj.

»Kaj meniš, kako dolgo se bosta bojevala?«

Stražar ju je premeril z očmi in dejal: »Največ pol ure, toda dvoim, da bosta preživela.«

Aleksander se je namrščil in s hlinjenim razočaranjem vrgel v kot okrvavljeno brisačo. »V tem primeru si bom pa kupil samo nekaj vina.«

Nato je z mize vzel svojo usnjeno torbo in mirno odkorakal po z baklami osvetljenem hodniku, pri čemer je brzdal željo po hitenju. Srce mu je z vsakim korakom utripalo hitreje. Ko je prišel ven, ga je zaslepila sončna svetloba, po obrazu pa ga je pobožal nežen vetrič.

Za seboj je jasno zaslišal besede: »Pohiti, pohiti!«, kot da bi mu nekdo šepetal na uho. Ko pa se je prestrašeno obrnil, ni videl nikogar. Aleksander je z razbijajočim srcem stekel proti domu, pri čemer ga je spodbujal tihi, mirni glas v vetru.

so ju začudeno opazovali. Po nekajminutnem pogovoru sta se objeli in poslovili. Severina je naglo odšla svojo pot, Hadasa pa je togo in negotovo odšepala nazaj v sprejemnico. Rašid se je spraševal, ali je pri tem sploh opazila, da se je nekaj bolnikov, ki so sedeli na kamnitih tlakovcih in čakali v vrsti, dotaknilo roba njene obleke, ko je šla mimo.

Arabčevo zdravstveno stanje se je postopoma izboljševalo. Aleksander ga je vsak dan pregledal in mu dajal odmerke šentjanževke in trpotca, medtem ko mu je Hadasa na prsih redno menjala obvezo z obkladki iz triplata. Verjetno se je za svoje okrevanje moral zahvaliti prav tem zdravilnim zeliščem, poleg zdrave hrane, toplih odev in strehe nad glavo.

Rašid pa se je zavedal, da mu zdravja niso povrnili samo zelišča in zavetje, ampak tudi Hadasina ljubeča skrb in znanje. Zaradi tega je ni le spoštoval, temveč naravnost oboževal. Kljub temu pa ga je mučilo neko vprašanje. Nekega večera je zbral pogum in jo vprašal: »Gospa, oprostite moji zvedavosti, toda ali si morda zdravnikova sužnja?«

»Ni čisto tako!« ga je na hitro odpravila in mu dala vedeti, da o tem ne želi govoriti.

Ko je to slišal tudi Aleksander, ki je za mizo prepisoval s tablice na zvitek, je dvignil pogled in odgovoril: »Svobodna je, Rašid, tako kot si svoboden ti.«

Hadasa pa je zdravniku ponižno odgovorila: »Sužnja sem, moj gospod, in bom to tudi ostala, dokler me ne boš zakonito osvobodil.« Rašid je opazil, da njena izjava ni bila všeč zdravniku, ki je odložil pisalo in se obrnil k njej.

»Tvoji gospodarji so izgubili lastniško pravico do tebe, ko so te poslali v areno. Tvoj Bog te je obvaroval smrti, jaz pa sem mu pri tem pomagal.«

»Če bi moja gospodarica izvedela, da sem preživela, gospod, bi me zahtevala nazaj.«

»Tega nikoli ne bo izvedela,« je preprosto odgovoril zdravnik. »Povej mi njeno ime, da se ji bom lahko izognil.«

Hadasa pa je tiho odkimala.

»Zakaj mu tega ne poveš?« jo je zmedeno vprašal Rašid.

Julija je stala v množici med propilejami Asklepijevega svetišča in se dolgočasila med poslušanjem recitacij pesnikov, ki so tekmovali na trienalnem festivalu v čast temu bogu. Neskončna reka besed, ki je pritekala iz njihovih ust, ji ni povedala ničesar. Bolj po njenem okusu so bile atletske in gimnastične igre, čeprav se zaradi preslabotnega zdravja tudi s športom ni ukvarjala. V svetišče je pogosto prihajala zato, da bi si pridobila Asklepijevo naklonjenost. Ker pa tega ni mogla doseči s svojimi pesnitvami ali športnimi podvigi, si jo je poskušala pridobiti s celonočnim čaščenjem.

Ob sončnem zahodu je vstopila v tempelj, posvečen bogu zdravega in lepega telesa, in pokleknila pred oltarjem, na katerem so opravljali daritve. Tako je kleče molila, dokler je niso začela boleti kolena in hrbet, nato pa se je ulegla na hladna marmorna tla in molila z rokami, iztegnjenimi proti kipu Asklepija.

Ko se je začelo daniti in jo je od trdih tal bolelo že vse telo, je tempeljski zbor začel peti obredne hvalnice. Tedaj je vstala in se mu pridružila, skupaj z drugimi, ki so z njo prebedeli noč. Sledil je dolg svečenikov govor, ki pa ji zaradi utrujenosti ni povedal veliko.

Kje je bilo Asklepijevo usmiljenje in sočutje? Koliko daritev in bdenj bo še morala opraviti, preden si bo zaslužila ozdravljenje in prenovo? Izmučena od dolgega bedenja, potrta in bolna se je usedla in s hrbtom naslonila na enega od marmornatih stebrov. Z zaprtimi

očmi je poslušala svečenika, ki je govoril in govoril, dokler ni zadremala. Zdramila se je, ko jo je nekdo začel tresti za ramena. Zmedena in napol zaspana je dvignila oči in zagledala namrščenega moškega, ki jo je oštel:

»To ni dormitorij, ženska! Tu ne smeš spati. Vstani in odidi!«

Po njegovi obleki je sklepal, da gre za tempeljskega oskrbnika.

»Ne morem vstati!«

»Kako, da ne moreš?«

»Preveč sem utrujena, ker sem vso noč tukaj molila,« je zajecjela.

Oskrbnik jo je prijel za roko in grobo dvignil na noge. Ko pa je po njenih razkošnih oblačilih ugotovil, da gre za pripadnico višjega sloja, je spremenil ton glasu:

»Oprosti, gospa. Mar nimaš sužnje, da bi te odpeljala domov?«

Julija se je ozrla naokrog, a ni videla Eudemase. »Najbrž je ponoči že odšla.«

»Poklical bom sužnje, da te bodo odnesli domov.«

»Ne morem še oditi. Vso noč sem molila. Prosim, sprejmi me v abaton, da prejmem ozdravljenje.«

»Kot veš, mora pred sprejemom v abaton opraviti obred očiščevanja in se umiti v zdravilnem bazenu. A tudi to ti še ne zagotavlja, da ti bo bog naklonil zdravje.«

»Plačala bom, kolikor boš zahteval,« je obupano rekla.

»To ne bo poceni,« je rekel tiho.

Ona pa: »Povej že, koliko?«

Ko je opazila, da je z očmi pobožal njene zlate uhane, jih je snela in mu jih izročila. Uhane je naglo spravil v režo na svojem rdečem svilenem pasu. Nato pa svoj pogled zapičil še v zlati obesek okoli nje-nega vratu. Tudi tega je snela in mu ga položila v iztegnjeno dlan. Obesek je željno pogladil s svojimi debelimi prsti in tudi njega potisnil v režo na pasu.

»Me boš zdaj končno odpeljal noter?«

Toda pohlepnež je hotel še več.

»Ali nimaš nič drugega?«

Ozrla se je na svoje bele, tresoč se roke. »Ostal mi je le še zlati prstan z lapisom, ki mi ga je podaril oče, ko sem bila še otrok.«

Prijel jo je za desnico in si poblíže ogledal prstan na njenem mezinicu: »Tudi tega hočem!« je rekel in jo izpustil.

S solzami v očeh je zavrtela prstan in ga s težavo snela, on pa ga je brezobzirno spravil skupaj z uhani in obeskom.

»Pojdi za menoj!« ji je rekel.

Pred vstopom v »zdravilni« bazen se je moral vsak bolnik temeljito okopati v očiščevalnem bazenčku. Julija je bila nekoč na svoje telo ponosna, zdaj pa se ga je sramovala, ko se je morala popolnoma sleči pred strežnico, ki jo je umivala. Bilo je prekrito z gnojnimi razjedami in vijolično-rdečimi modricami, ki so razkrivale njeno skrivnostno zločesto bolezen. Po kopanju ji je strežnica izročila ohlapno belo oblačilo, s katerim je telo naglo zakrila pred njenimi radovednimi očmi.

Julijo je nato odvedla v prostor pred »zdravilnim« bazenom, kjer so že čakali trije bolniki. Najbolj jo je osupnil pogled na žensko, ki je trpela za mentagro, odvratno kožno boleznijo z gnojnimi bulami na obrazu. Poleg nje sta bila tam še neka zelo debela ženska in moški z močno otečenimi sklepi. Ko sta ga strežnika začela spuščati v bazen, ga je napadel silovit kašelj, zato sta morala počakati. Za njim je v bazen vstopila debela ženska, ki se je pri tem močno tresla.

Ob bazenu so stali »molivci«, ki so peli slavospeve Asklepiju in ga z molitvenimi obrazci prosili za ozdravljenje ljudi z različnimi boleznimi in deformacijami, ki so medtem drug za drugim vstopali v bazen.

Za artritičnim moškim sta strežnika v bazen s »sveto« vodo spustila žensko z mentagro. Takoj za njo je bila na vrsti Julija, ki pa se ni mogla osredotočiti na pesmi in obrazce, ker je z gnusom razmišljala samo o tem, da se mora potopiti v motno vodo, v kateri so se komaj trenutek prej namakali odvratni in verjetno kužni gnojni turi.

Strežnika sta Julijo trdno prijela za roke in ji pomagala navzdol po spolzkih stopnicah. Ko sta jo s hrbtom navzdol počasi potopila v bazen in ji je hladna »zdravilna« voda zalila obraz, jo je zgrabila panika, a jo je premagala. Trdno je stisnila ustnice, zadržala dih in zaprla oči, ki pa so jo kljub temu pekle zaradi žvepla v vodi.

Ko sta jo dvignila iz vode, se je po stopnicah z gnusom in besom povzpela iz smrdljivega bazena. Strežnikoma se je zahvalila s kislim

in lažnim nasmehom, a je bila njuna pozornost že usmerjena k moškemu za njo, ki je pravkar vstopal v »sveto« vodo.

Vsa pretresena je vstopila v naslednji prostor, kjer je odvrгла premočeno belo haljo in oblekla ohlapno belo tuniko. Spremljevalka jo je po dolgem odprtem hodniku pripeljala do abatonu oziroma svetega dormitorija ob Asklepionu, kjer naj bi prespala noč. Pred abatonom je bila jama s »svetimi« kačami. Svečeniki so na to gomazečo gmoto plazilcev vivali pitne daritve, glasno prepevali in molili k bogovom in duhovom podzemlja.

Ko je Julija vstopila v abaton, so ji prinesli hrano in vino, ki ju je morala zaužiti pred spanjem, kar je storila z odporom. Verjetno je vino vsebovalo drogo, ki je priklicala »zdravilne« sanje. Ulegla se je na pripravljeno ležišče in začela v molitvi prositi za ozdravljenje. Če bi se ji sanjalo, da ji telo ližejo psi ali da se po njem plazijo kače, bi bilo to znamenje Asklepijeve naklonjenosti in namena, da jo bo ozdravil. Zato je molila, da bi nadnjo prišli psi in kače, čeprav jo je že ob misli nanje spreletaval srh.

Zaradi delovanja droge so njene veke in udje postajali vedno težji. Tedaj je nekdo vstopil v dormitorij, vendar je bila preveč utrujena, da bi odprla oči in pogledala, kdo je. Zaslišala je moški glas, ki je v rotečem tonu klical bogove in duhove podzemlja, naj jo obiščejo in ozdravijo bolezn. Med postopnim pogrezanjem v sen je imela občutek, da jo spuščajo v jamo s kačami. Kot v najhujši nočni mori je pred seboj zagledala nešteto kač, ki so se zvijale in gomazele druga po drugi. Med njimi je prepoznala kobre naočarke z razprostrtimi vratovi, velike udave in pitone, pa tudi majhne, nestrupene kače, ki jih je občasno videvala na vrtu svoje rimske vile. Kače so grozeče sikale in se ji vedno bolj približevale. Ko so se priplazile do nje, so s svojimi razcepljenimi jeziki, ki so švigali ven in noter, začele oblizovati njeno telo. Vsak dotik njihovih jezikov je bil pekoč, dokler je ni žgalo celo telo. Panično je začela vpiti in se kač otepati, dokler se ni zdramila.

Vsa zmedena je poskušala ugotoviti, kje je. Ko so se ji po nekaj globokih vdihih misli nekoliko zbistrile, jo je prešinilo: v abatonu! Zazdelo se ji je, da sliši neki moški glas. Začela se je ozirati naokrog

in v kotu temačnega dormitorija zagledala obris postave. Kljub nape-
njanju oči ni mogla ugotoviti, kdo je.

»Mark, si ti?« je upajoče vprašala, a ni dobila odgovora.

Čeprav bi morala biti vesela, ker so se v sanjah po njej plazile kače,
kar naj bi bilo znamenje, da bo ozdravela, so ji v oči privrele solze.
Bruhnila je v neustavljiv jok. Ni se mogla znebiti glodajočega dvoma,
da se bogovi iz nje norčujejo ali da je vse skupaj celo navadna prevara.

Nato pa je znova zagledala tisto neznano postavo, ki je še vedno
stala v temnem kotu celice. Jo je morda obiskal sam Asklepij?

»Kdo si?« je rekla s hripavim in prestrašenim glasom, a hkrati
polna upanja. Namesto, da bi ji odgovoril, je neznanec začel tiho pre-
pevati v tonu, ki je še najbolj spominjal na rotilno molitev, in izgo-
varjati njej nerazumljive besede. Njegovo monotono petje jo je znova
zazibalo v spanec. Čeprav se mu je sprva upirala, ker ni več hotela
sanjati o kačji jami, je bil učinek zaužitega mamila premočan.

Sanjalo se ji je, da se nahaja v puščavi. Za seboj je zaslišala pasji
lajež in sopihanje. Obrnila se je in zagledala pasji trop, ki je tekkel proti
njej. Začela je bežati prek kamnite ravnice. Pri tem se je vsa zasopla
spotikala, padala in vedno znova pobirala s tal. Ko se je naslednjič
ozrla, so ji bili psi že tik za petami. Kmalu so jo dohiteli, obkrožili in
nanjo renčali ter ji grozeče kazali svoje ostre čekane.

V obupu je zavpila: »Na pomoč! Naj mi nekdo pomaga!«

Spet se je spotaknila in še preden je lahko vstala, so psi skočili
nanjo. A namesto, da bi njeno bolno meso lizali, so ga začeli trgati z
ostrimi čekani, medtem ko je kričala od bolečin in se jih otepala.

Skočila je pokonci, se usedla na rob ozkega ležišča in jokajoč lo-
vila sapo. Šele čez čas je z olajšanjem spoznala, da so bile le sanje. Ko
je pogledala proti kotu celice, tam ni bilo več temne postave. Nato se
je preostanek noči bojevala proti spancu tako, da se je sprehajala gor
in dol po celici.

Ob jutranjem svitu je k njej prišel tempeljski oskrbnik in jo vpra-
šal, kaj je sanjala. Ko mu je povedala vse podrobnosti, ki se jih je spo-
mnila, se je zresnil in zamislil. Od negotovosti se je začela tresti, če-
mur je običajno sledil panični napad. A tokrat je stisnila zobe in pesti
ter ga premagala. Zaskrbljeno in na robu solza je oskrbnika vprašala:

Mati Priska se je usedla na kavč, ki ga je zanjo na balkon prinesel Julij. V vseh sedeminosemdesetih letih življenja še nikoli ni bila tako živčna. Čeprav je od nekdaj vedela, da je Fojba Valerijan pomembna in bogata dama, je v svojem skromnem najetem stanovanju, kjer jo je ta obiskovala, lahko nekako odmisllila ogromno socialno razliko med njima. Tukaj, v njeni veličastni vili s čudovitim razgledom na pristanišče in Artemizij, pa tega ni mogla.

Mlada sužnja je prinesla pladenj s sadjem in slaščicami ter ga ponudila Priski, ki pa je le skromno odkimala. Ko je Julij opazil njeno zadržanost, jo je spodbudil: »Prosim te, mati Priska, počuti se kot doma. Vedno si nama postregla z osvežujočimi napitki, zdaj pa bi nama to veselje odrekla?«

Da bi mu ugodila, je starka s pladnja vzela breskev in jo položila v naročje med gube svojega obrabljenega palusa kot nekaj preveč dragocenega, da bi jo takoj pojedla.

Tedaj je Fojba zastokala, da bi pritegnila Julijevo pozornost. Ko se je sklonil k njej, je z zdravo roko nekaj natapkala po bakreni ploščici, ki je ležala v njenem naročju. Julij ji je pozorno prisluhnil in nato Priski posredoval sporočilo: »Kako je tvoja mala Hera?« Priska je presenečeno pogledala Fojbo in nato Julija, ki ji je z nasmehom pojasnil: »Gospa Fojba ne more več govoriti in se premikati, še vedno pa lahko spremlja vse, kar se dogaja okoli nje.«

Te besede so Prisko navdale z globokim sočutjem do stare prijateljice. Hvaležna za pozornost ji je odgovorila: »Z deklico je vse v redu. Še vedno se rada igra s punčkami. Zadnjič me je vprašala, zakaj nas več ne obišeš, in sem ji pojasnila, da se ne počutiš dobro.«

S prsti je pogladila mehko breskvino kožo in nadaljevala: »Tudi Olimpija in njen sin sta dobro. Dobila je delo v bližnji restavraciji. Vernasija pa se namerava ponovno poročiti, čeprav še vedno žaluje za svojim prezgodaj umrlim možem, ker sama ne more preživljati sebe in otrok. Njen izvoljenec, ki stanuje v isti najemni hiši, je zaposlen v emporiju tvojega sina in poleg tega obdeluje košček zemlje. Tako bo lahko dobro poskrbel zanjo in za njene otroke. Morda ju bo Bog blagoslovil še s kakšnim.«

Fojba, ki je z zanimanjem poslušala Priskine novice o vdovah, je – ko je ta končala – v njenih očeh zaznala zaskrbljenost zaradi prijateljčininega zdravstvenega stanja. Da bi Prisko potolažila, je v jeziku, ki sta ga razvila z Julijem, spet odtapkala sporočilo, služabnik pa ji ga je posredoval: »Gospa Fojba pravi, da je Gospod ni zapustil.«

Priski so v oči privrele solze. Nežno je stisnila Fojbino dlan in rekla: »V to ne dvomim, a me kljub temu žalosti, ko vidim tako trpeti še dokaj mlado žensko. Če bi mogla, bi to z veseljem prevzela nase, ki že dovolj dolgo tlačim zemljo.« Poljubila je Fojbino roko in se poslovila od nje.

Ko je že hotela oditi, je Fojba ponovno odtapkala sporočilo na ploščico. Julij je prikimal, razgrnil platneni prtič, vanj stresel vse sadje s pladnja, povezal vogale in ga položil v Priskino naročje. »Bi mar rad, da bi se še bolj zredila?« se je v zadregi pošalila starka. Fojba je odtapkala: »Naj ti tekne in te okrepi, da boš še kaj lepega napletla iz volne, ki ti jo bo dal Julij.«

Priska se je nasmehnila: »Zdaj pa razumem, zakaj me podkupeješ s sadjem!« S solznimi očmi je potrepljala Fojbo po rami in z balkona odkorakala v njeno spalnico. Julija, ki jo je pospremil po hodniku in stopnicah, pa je vprašala: »Ali jo smejo obiskati tudi druge prijateljice?«

»Lahko, a ne preveč naenkrat, ker je to zanjo utrujajoče.«

Priska je občudovala notranje dvorišče in žuborečo fontano sredi njega. Vila je bila veličastna, a je v njej vladala grobna tišina.

»Mar gospa nima otrok ali vnukov, ki bi ji delali družbo?«

»Ima neporočenega sina Marka, ki je trenutno v Palestini in dvo-mim, da se bo kmalu vrnil. Tukaj v Efezu pa živi njena hči Julija, ki nima otrok, čeprav je bila večkrat poročena.«

»Ali ve, kako je z mamo?«

»Ve, vendar ima svoje težave.«

Čeprav Julij tega ni rekel, je Priska sklepal, da hči matere ne obi-skuje prav pogosto.

»Julijo materino stanje utesnjuje in je že več tednov ni na spre-gled,« je dodal Julij s prikritim očitkom. Priska pa je to komentirala z grenkim nasmehom: »Dokler so otroci majhni, ti skačejo po nogah, ko odrastejo, pa po glavi!«

Julij ji je odprl vhodna vrata in dejal: »Prva si, ki jo je po dolgem času obiskala.«

»In kmalu znova pridem, če Bog da,« je rekla in odkorakala skozi vrata. Julij pa je zaklical za njo: »Mati Priska, te lahko nekaj prosim?«

»Z veseljem ti bom ustregla.«

»Naslednjič pripelji s seboj Hero. Gospa Fojba ni videla nobenega otroka, odkar jo je zadela kap.«

Starka je prikimala in počasi odkrevsala proti domu.

Julij pa se je vrnil k Fojbi na balkon in rekel: »Dovolj je bilo sede-nja!« Odnese jo je do njene postelje, jo položil na bok in ji začel ma-sirati hrbet. Medtem jo je seznanil z dogajanjem v hiši in novicami iz zunanjega sveta. Ko je končal, je rekel: »Zdajle malo zadremaj, nato pa ti bom prinesel malico.«

Ko je odšel iz sobe, je vstopila sužnja in se usedla zraven nje. Julij je poskrbel, da je Fojba vedno imela koga ob sebi. Med poslušanjem ptičjega petja, ki je prihajalo z balkona, je zahrepenela, da bi tudi ona imela krila, s katerimi bi odletela iz svojega nepokretnega telesa. Obenem pa je vedela, da jo Gospod še naprej ohranja na svetu iz do-brega razloga. Zato se mu je popolnoma izročila in je lahko v duhu svobodno poletela proti nebu.

Zaslišala je notranji glas: »Moli za svoja otroka!« In tudi je molila – uro za uro in dan za dnem: »Gospod, varuj Marka in Julijo, drži nad njima svojo roko in jima spreobrni srce ... Oče, Bog nebes in zemlje, v imenu tvojega Sina Jezusa te prosim, reši moja otroka!«

»Ne morem pred tvojimi očmi!«

Atretes se je zadrl: »Presneta ženska, začni že!« in jezen odkorakal k mizici z vinom.

Zdaj je tudi Rizpi prekipelo: »Dovolj imam tvojega poniževanja!«, a je svoj izbruh jeze takoj obžalovala. Ta nasilnež je v njej prebudil najslabše! Vsa razburjena je Atretesu obrnila hrbet, si zakrila prsi s šalom, ki je ovijal Kaleba, in začela z dojenjem.

Ko je zaslišala, da si Atretes v čašo ponovno naliva vino, jo je obšla tesnoba ob misli, kako se bo do nje obnašal, če bo pijan. Že trezen je bil dovolj divji. Spominjal jo je na očeta, ki je bil pijanec in je zaradi njega v mladosti veliko pretrpela. Začela je moliti in ponavljati Jezusove besede: »Ne sodite, da ne boste sojeni! Odpuščajte in vam bo odpuščeno! Prosite in boste prejeli! O, Gospod, varuj me v tej solzni dolini. Odpri mi oči in ušesa srca za tvoj glas.«

»Kaj spet žebraš?« je siknil Atretes.

»Boga prosim za pomoč,« je odkrito odvrnila. Srce ji je divje razbijalo, zato se je čudila, da je Kaleb ostal tako miren. Povsem se je sprostil. Njegova usteca so prenehala sesati mleko, vekice pa so se mu zaprle.

Atretes jo je vprašal, ali je mali že zaspal. Ko je prikimala, se je oddahnil: »Hvala bogovom!«

Zopet se je usedel naproti nje in jo vprašal: »Kaj pa se je zgodilo s tvojim otrokom?«

»Moja deklica je v tretjem mesecu dobila vročico in umrla,« je odgovorila s solznimi očmi. Nežno je pobožala Kaleba po licu in pogledala Atretesa: »Zakaj me to sprašuješ?«

»Rad bi bolje spoznal žensko, ki skrbi za mojega sina.«

»Ko si me najel za varuško, te je zanimalo samo to, ali sem Germanka.«

»Morda se je odtlej moje zanimanje zate povečalo,« je odvrnil s ciničnim nasmehom, ki je v njej izzval odpor: »S Kalebom se lahko igraš po mili volji, z menoj pa ne!«

Namrščil je obrvi: »In zakaj ne?«

»Ker bi te zavrnila in bi se najin odnos še poslabšal.«

Ko je skomignil z rameni, je rekla: »Iskreno govorim, moj gospod.«

»Najbrž res,« je suho odvrnil. »Iskrenost je pri ženskah zelo redka. Poznal sem samo tri, ki so jo premogle: moja mama, moja prva žena in Hadasa.« Nato pa grenko dodal: »In vse tri so že mrtve.«

Mlado vdovo je prevzelo sočutje do Atretesa. Ko je v njenih temnih očeh opazil toplino, se je tudi njegovo srce omehčalo: »Lahko odideš.«

Z olajšanjem je vzela Kaleba v naročje in počasi odkorakala proti vratom. Tam pa se je obrnila in Atretesu hvaležno pogledala v oči. Vedela je, da se za njegovo grobo zunanostjo skriva dobro, a globoko ranjeno srce. V tihi molitvi je Boga prosila, naj mu rane zaceli, in se odločila, da mu bo pri tem pomagala po najboljših močeh.

Zazrla se je v njegove čudovite, a hladne modre oči in slovesno rekla: »Name se lahko zaneseš, ker nikoli ne lažem!«

»Nikoli?« je negotovo ponovil.

»Raje umrem!« je rekla in odšla.

Fanum: svetišče, ki je bilo manjše od običajnih templjev.

Filakterij: majhno kvadratno ohišje iz črne telečje kože, v katerem je bil pergamentni zvitek, na katerem so bili napisani štiri odlomki iz Tore, dva iz Druge Mojzesove knjige in dva iz Pete Mojzesove knjige. Pravoverni Judje so si filakterij z dolgimi usnjenimi trakovi pritrčili na notranjo stran leve roke med komolcem in ramo (najbližje srcu). Med molitvijo so si na čelo privezali še en filakterij. Tako so spolnili Božjo zapoved iz 5 Mz 6,6: »Te besede, ki ti jih danes zapovedujem, naj bodo v tvojem srcu. Priveži si jih za znamenje na roko in naj ti bodo za čelni nakit med očmi.«

Frigidarij: v rimskih kopalščih prostor s hladno vodo.

Gladiatorji: ujetniki, ki so jih prisilno urili za borce v arenah. Njihov vadbeni prostor se je imenoval ludus, njihov vaditelj pa lanist. Obstajalo je več vrst gladiatorjev, ki so se razlikovali po vrsti orožja in vlogi, ki so jo imeli na igrah. Večinoma so se bojevali v parih, dokler ni eden umrl.

Had: grški bog podzemlja.

Haron: v rimski areni je bil Haron eden od libitinarijev (vodnikov mrtvih), upodabljal pa ga je moški, ki je nosil kljunato masko in vihtel težko kladivo. Ta upodobitev je bila mešanica grških in etruščanskih verovanj. Za Grke je bil Haron lik smrti in brodnik, ki je prevažal umrle čez reki Stiks in Aheron v Had (toda samo ob plačilu in če so bili pokojni primerno pokopani). Za Etruščane je bil pod imenom Harun tisti, ki je zadal smrtni udarec.

Haruspeks: tempeljski uslužbenec, ki naj bi znal razlagati nadnaravna znamenja s pregledovanjem organov darovanih živali.

Hera: grška kraljica bogov. V mitologiji je bila Hera Zevsova sestra in žena. Enačili so jo z rimsko Junono.

Ješua: izvirno aramejsko ime za Jezusa.

Junona: rimska boginja, primerljiva z grško boginjo Hero. Junona je bila boginja svetlobe, poroda, žensk in zakonske zveze. Kot Jupitrova žena je bila kraljica nebes.

Jupiter: najvišji rimski bog in Junonin mož, bil je tudi bog svetlobe, neba, vremena in države (njene blaginje in zakonov). Jupiter je bil primerljiv z grškim bogom Zevsom.

- Kaldarij:** v rimskih kopališčih prostor, ki je bil najbližje pečem in je bil zato najbolj vroč (verjetno podobno današnji savni).
- Kibela:** frigijska boginja narave, ki so jo častili v Rimu. V mitologiji je bila ljubica Atisa (boga rodovitnosti).
- Korbita:** počasna trgovska jadrnica.
- Kvadrans:** bakren rimski kovanec.
- Lararij:** soba ali poseben prostor v rimskem bivališču, namenjen ma-likom.
- Mandragora:** sredozemsko zelišče, ki so ga uporabljali predvsem za pospeševanje spočetja, pa tudi za izločanje sluzi, blažitev bolečin in uspavalo.
- Mars:** rimski bog vojne.
- Mensor:** nadzornik, ki je tehtal raztovorjeno blago in njegovo težo zapisoval v knjigo.
- Mezusa:** ta hebrejska beseda je sprva označevala »vratni okvir«, kasneje pa tudi škatlico, pritrjeno nanj, oziroma pergament v mezuzi, na katerem sta bila zapisana najpomembnejša svetopi-semska odlomka iz Pete Mojzesova knjige in »El Šadaj«, ime za Vsemogočnega. S tem so Judje dobesedno spolnjevali Božje naročilo, naj njegove besede »napišejo na hišne podboje in na vrata«. Mezuzo s pergamentom je blagoslovil duhovnik in so jo čez čas zamenjali.
- Neptun:** rimski bog morja (ali vodovja), ki so ga pogosto upodabljali skupaj s sedmimi svetimi delfini in istovetili z grškim bogom Po-zejdonom.
- Palus:** plašču podobno oblačilo, ki so ga rimske ženske nosile prek stole (dolgemu krilu podobne obleke).
- Peristil:** stebriščni hodnik, ki je v rimskem bivališču potekal okrog osrednjega dvorišča. Iz peristila je bil pogosto dostop v spalnice, domače svetišče (lararij), kuhinjo z ognjiščem, jedilnico (triklinij) in knjižnico (biblioteko). V premožnejših domovih je dvorišče v peristilu postalo vrt.
- Pot:** s tem izrazom Sveto pismo (Apostolska dela) označuje kristjane. Kristjani so se imenovali »privrženci Poti«.
- Priležnik:** deček, ki je zadovoljeval spolne potrebe moških.

KAZALO

Posvetilo	5
Spremna beseda	7
Predgovor	9
Zahvala	11
Uvod	13
Prvi del	
ODMEV	23
Drugi del	
GLINA	123
Tretji del	
GNETENJE	267
Četrti del	
V PEČI	363
Peti del	
ZLATA POSODA	491
EPILOG	517
Napovednik	519
ZANESLJIVO KOT ZARJA	
Slovarček izrazov	529

Nadaljevanje romana Glas v vetru

Njegova jeza je zamrla, ostal je le občutek strašne praznine. »Nobenega boga ni!«
»Je bilo potemtakem vse, o čemer je Hadaso govorila, navadna laž?«

Mark sprva ni vedel, kaj naj materi odgovori, nato pa je rekel: »Ne. Verjela je v vsako besedo, ki jo je izrekla.«

»Je torej verjela v laži in umrla za prazen nič?« Fojba je videla, da sinu njena vprašanja povzročajo bolečino. Toda boljše bolečina zdaj kakor večna smrt kasneje.

Ponovno se je približala sinu in ga nežno pobožala po licu.

»Mark, če res misliš, da je Bog Hadaso zapustil, ga vprašaj, zakaj tako ravna s tistimi, ki ga ljubijo.«

»Ali je to zdaj sploh še pomembno?«

»Pa še kako! Pomembneje, kot si misliš. Drugače se ne boš nikoli sprijaznil s tem, kar se je zgodilo, in našel miru.«

Ves bled je hladno odvrnil: »Mir je navadna utvara, mati. Pravega miru ni. Če bom kdaj našel Hadasinega Boga, ga ne bom hvalil tako kot ona, ampak ga preklinjal v obraz.«

Fojba mu ni več rekla ničesar, ampak le še goreče molila zanj: »Dobri Bog, odpusti mu, saj ne ve, kaj govori!«

Mark je še naprej zavračal vsako tolažbo, prepričan, da mu je v temi, ki ga je obdajala, ostal samo nežni odmev Hadasinega glasu.

Francine Rivers je ena najuspešnejših sodobnih krščanskih pisateljic. Zgodba romanov Glas v vetru in Odmev v temi se dogaja v Jeruzalemu in Rimu v prvih letih po Kristusovi smrti in vstajenju, napet razvoj zgodovinskih dogodkov pa je le kulisa za pretresljivo zgodbo o neuresničeni ljubezni med lepim Markom, rimskim aristokratom, in Hadaso, judovsko sužnjo, ki pripada novi in preganjani verski skupnosti kristjanov. V drugem delu Marka šepetajoči glas preteklosti popelje na potovanje, ki bi ga lahko osvobodilo teme njegove duše ...

ZALOŽBA
DRUŽINA

29,90 EUR